DEKLARACE PRÁV SEXUÁLNÍCH PRACOVNÍKŮ A PRACOVNIC V EVROPĚ

Tuto deklaraci vypracovalo a schválilo 120 sexuálních pracovníků a pracovnic a 80 spojenců z 30 zemí na Evropské konferenci o práci v sex-byznysu, lidských právech, práci a migraci, jež se konala v Bruselu 15 -17. října 2005.

Proč potřebujeme Deklaraci práv sexuálních pracovníků a pracovnic v Evropě?

V rámci Evropy byly přijaty různé přístupy vůči práci v sex-byznyse a ženským, mužským a transgenderovým sexuálním pracovníkům a pracovnicím, včetně migrantů a migrantek. Tyto přístupy sahají od akceptovaní sexuální práce jako práce a zaměstnaneckých práv pro sexuální pracovníky až po rozsáhlou kriminalizaci činností a praktik souvisejících se sexuální prací, která občas vede ke kriminalizaci postavení osob pracujících v sex-byznyse, jejich partnerů a partnerek a zákazníků či zákaznic.

V uplynulých letech se na místní, národní i mezinárodní úrovni množí legislativní opatření, která omezují základní práva a svobody osob pracujících v sex-byznysu. Tvrdí se, že tato opatření jsou přijímána v rámci boje proti organizovanému zločinu a v zájmu veřejného zdraví. Avšak mnohá z těchto opatření se uplatňují v rozporu s politikou a principy přijatými na doporučení UNAIDS a WHO - Světové zdravotnické organizace, které upozorňují, že represivní legislativa omezující práva sexuálních pracovníků a pracovnic ve skutečnosti podkopává veřejné zdraví tím, že staví sex průmysl do ilegality a z praktik, které jsou pro bezpečný sex stěžejní, (jako např. držení prezervativů), se stane důkaz trestného činu.

Mimojiné jsou takováto opatření v rozporu s Rezolucí Evropského Parlamentu proti násilí páchanému na ženách 1), která žádá dekriminalizaci praktikování prostituce, záruku občanských práv pro sexuální pracovníky a pracovnice a ochranu jejich práva na nezávislost, zdraví a bezpečnost. Kromě toho porušují mnohá z těchto opatření povinnost států - podle mezinárodní úmluvy na ochranu lidských práv - prosazovat, chránit a podporovat

lidská práva všech osob na jejich území, a to bez diskriminace, včetně jejich práva na soukromí, rodinný život, legální možnost opustit svou zemi a vrátit se do ní, právo nebýt podroben mučení nebo nelidskému a ponižujícímu zacházení, právo nebýt neoprávněně držen ve vazbě a právo na svobodu projevu, přijímání a šíření informací, sdružování se a pohybu.

Navzdory skutečnosti, že lidé migrující za prací čelí ve všech sektorech beztrestně narůstajícímu zneužívaní a vykořisťovaní, Evropa odpovídá na zvyšující se mezinárodní migraci restriktivní legislativou a málo pozornosti věnuje ochraně práv a svobod migrantů a migrantek. Do dnešního dne jsou Bosna a Turecko jedinými evropskými zeměmi, které ratifikovaly Mezinárodní dohodu o ochraně práv všech osob migrujících za prací a jejich rodinných příslušníků, která nabyla účinnosti 1. června 2003.

Organizace sexuálních pracovníků a pracovnic, stejně jako projekty zaměřené na osoby pracující v sex-byznysu v Evropě, mají zdokumentovány oficiální i neoficiální důkazy, že diskriminační legislativa a chování se nedají odůvodnit ochranou veřejného zdraví a bojem proti organizovanému zločinu a že omezují základní práva a svobody sexuálních pracovníků a pracovnic na místní, národní a mezinárodní úrovni.

Tyto postupy se vyskytují v rámci zdravotní a sociální péče, bydlení, zaměstnanosti, školství, správního práva a trestně právního systému. Ne všechny země jsou uvedeny v další části, nicméně v Evropě není jediná země, včetně těch, v nichž je sexuální práce regulovaná, kde by sexuální pracovnice a pracovníci neupozornili na diskriminaci a porušování lidských práv.

V **Rakousku** jsou sexuální pracovníci a pracovnice povinni podrobovat se zdravotním kontrolám, zatímco ostatní sexuálně aktivní občané a občanky nikoliv. Tento přístup vyvolává představu o sexuálních pracovnících jako o „nečistých“ a je takto porušován princip nediskriminace.

Ve **Finsku** mají sexuální pracovníci a pracovnice zakázáno společně pracovat za účelem

vzájemné ochrany, jinak budou obžalovaní z kuplířství, což porušuje jejich právo na pokojné shromažďovaní a sdružovaní

se a právo na vhodné pracovní podmínky.

Ve **Francii** mohou být děti sexuálních pracovnic a pracovníků trestně stíhány, když po dovršení plnoletosti žijí z peněz, jež jejich rodiče vydělali sexuálními službami. Tím se porušuje právo na respektovaní soukromí a rodinného života bez neoprávněného zasahování do tohoto práva.

V **Řecku**, kde je sexuální práce legální a sexuální pracovníci a pracovnice jsou registrováni, nesmí tyto osoby uzavřít manželství. Pokud do manželství vstoupí, ztratí licenci a právo legálně pracovat. Z toho důvodu jsou sexuální pracovníci a pracovnice nuceni si vybrat mezi právem na uzavření sňatku a založením rodiny, anebo právem na existenci a vykonávání profese. Žádný člověk by neměl být nucen podrobit se takovým rozhodnutím.

V **Itálii** policie beztrestně konfiskuje a vyhazuje nebo spaluje osobní majetek sexuálních pracovníků a pracovnic, čímž porušuje jejich vlastnické právo a povinnost státu poskytovat účinnou pomoc ve smyslu ochrany jejich práva na majetek, rovnost před zákonem a ochrany proti diskriminaci.

V **Nizozemí**, kde jsou sexuální služby považovány za legální zaměstnání, jsou migrantky a migranti pracující v sex-byznysu jedinou kategorií zaměstnanců a zaměstnankyň, která nemůže získat legální pracovní povolení, čímž se porušuje právo nebýt diskriminován. Pro všechna ostatní zaměstnání mohou cizinky a cizinci získat legální pracovní povolení, pokud splňují podmínky uvedené v Zákoně o migraci pracovních sil.

V **Portugalsku** (a mnoha dalších zemích) mohou oddělení sociálních služeb a rodinné soudy odejmout sexuálním pracovníkům a pracovnicím právo na výchovu vlastních dětí jen z důvodu jejich povolání, a nikoliv na základě přímých důkazů o ublížení anebo

neschopnosti plnit si rodičovské povinnosti. Porušují tím právo nezasahovat do rodinného života a právo nediskriminace..

V **Rumunsku**, kde je sexuální práce ilegální, zakázala vláda občanům pracovat v této oblasti. V důsledku tlaku rumunské vlády zrušila rakouská vláda pracovní povolení rumunským sexuálním pracovnicím a ženy, které tu legálně pracovaly, mohou být po návratu do vlasti potrestány. Tím je porušováno jejich právo hledat výnosné zaměstnání v zahraničí.

V **Rusku** policie zastrašuje sexuální pracovníky a pracovnice tím, že budou prodány do otroctví a budou muset poskytovat sexuální služby bez nároku na plat. Tím se nedodržuje povinnost státu poskytovat účinnou pomoc ve smyslu ochrany bezpečnosti osob a rovnocenné právní ochrany.

Na **Slovensku** zdravotnický personál beztrestně odmítá poskytovat zdravotní péči sexuálním pracovníkům a pracovnicím a diskriminačně se vyjadřuje na adresu těhotných sexuálních pracovnic, zpochybňuje jejich způsobilost pro rození dětí, čímž porušuje jejich státem chráněné právo na nejvyšší dosažitelnou úroveň fyzického a psychického zdraví a právo založit si rodinu.

Ve **Španělsku** jsou sexuální pracovnice ve veřejných domech nuceny jejich vlastníky podstoupit zdravotní prohlídky, za které musí zaplatit nepřiměřené poplatky. Výsledky těchto testů nejsou důvěrné. Stát nezabezpečuje dodržovaní jejich práva na ochranu soukromí a zdraví a nezasahuje proti porušování zdravotnického kodexu.

Ve **Švédsku** pohrozili politikové, političky a veřejní činitelé a veřejné činitelky, že ustoupí od veřejných diskusí, pokud se jich budou zúčastňovat i sexuální pracovníci a pracovnice.Vyřazením z veřejné diskuse bylo porušováno jejich právo na svobodu vyjadřování.

Ve **Spojeném království Velké Británie a Severního Irska**, kde je pouliční prostituce kriminalizována, jsou Nařízení proti antisociálnímu chování používána k omezování svobody pohybu sexuálních pracovnic a pracovníků na ulici. V některých městech byly vytisknuty a šířeny plakáty s fotografiemi a jmény sexuálních pracovníků a pracovnic, čímž byli tito lidé vystaveni diskriminaci a násilí a bylo porušeno jejich právo na soukromí a účast na veřejném životě.

Podle mezinárodního práva je základním lidským právem to, že „ všichni lidé jsou si před zákonem rovni a mají právo bez jakékoliv diskriminace na stejnou zákonnou ochranu“. Přesto jsou důvodné pochybnosti o tom, zda sexuální pracovníci a pracovnice Evropě mají ve skutečnosti stejný přístup k zákonné ochraně. Sexuální pracovníci a pracovnice v rámci Evropy mají tudíž závažné důvody k tomu, aby v průběhu soudního procesu. nepoužívali právní systém jako nástroj k ukončení jejich diskriminace, násilí a jiných forem zneužívaní.

Dějiny deklarace

Proces, který vedl k vytvoření Deklarace, zahájila v Holandsku síť holandských sexuálních pracovnic a pracovníků spolu s aktivisty a aktivistkami bojujícími za jejich práva, nazývaná SIGN (Sexwork Initiative Group Netherlands). Založení SIGN bylo prvním krokem k vytvoření širší základny osob z celé Evropy, které měly zájem zorganizovat konferenci a obhajovat práva sexuálních pracovníků a pracovnic v Evropě.. V červnu 2003 se SIGN snažila získat ke spolupráci při plánování konference sexuální pracovníky a pracovnice a jejich organizace po celé Evropě. V lednu 2004 byl založen Organizační výbor (Organisation Committee = OC), skládající se z 15 členů a členek, z nichž většina pracuje nebo pracovala v sex-byznysu, včetně migrantů a migrantek z několika evropských zemí. OC nemá zástupce ze všech

evropských zemí či skupin v Evropě, ale je podporován velkým počtem sexuálních pracovníků a pracovnic, aktivisty a aktivistkami bojujícími za jejich práva a organizacemi, které s nimi pracují, a to i za hranicemi Evropy.

OC rozhodl o tom, že Deklarace sexuálních pracovníků a pracovnic v Evropě by mohla poskytnout rámec pro zorganizování konference a naplnila by potřebu zvyšovat povědomí o lidských právech sexuálních pracovníků a pracovnic a dala možnost protestovat proti jejich znevažování a porušování.

OC vytvořil právní subjekt: Mezinárodni výbor pro práva sexuálních pracovníků a pracovnic v Evropě (ICRSE = International Committee on the Rights of Sex Workers in Europe), který má za úkol zorganizovat konferenci a být základnou pro budoucí iniciativy.

Ačkoliv bezprostředním cílem bylo vytvoření Deklarace, zavázal se Mezinárodní výbor pro práva sexuálních pracovníků a pracovnic vytvořit též strategie, jak získat veřejné a politické uznaní a dosáhnout přijetí principů zakotvených v Deklaraci.

Čím je Deklarace?

Deklarace není právním dokumentem a jeho existence není právním rámcem pro ochranu práv sexuálních pracovníků a pracovnic v Evropě. Deklarace pouze identifikuje lidské, pracovní a migrační práva, která by měla podle mezinárodního práva sexuálním pracovníkům a pracovnicím náležet a poukazuje na povinnost státu zabezpečit tyto podmínky:

- **stát neporušuje jejich práva;**
- **nikdo další neporušuje jejich práva;**
- **všechny státní struktury jsou povinny garantovat práva různých osob.**

Deklarace představuje syntézu všech práv odsouhlasených v mezinárodních úmluvách a dohodách vztahujících se na všechny občany, spolu s návrhy, aby jednotlivé státy přijaly kroky a strategie, které by tato práva zabezpečily i pro sexuální pracovníky a pracovnice. První část Deklarace popisuje práva všech lidských bytostí v Evropě. Všechna prohlášení jsou převzata z mezinárodních dohod podepsaných jednotlivými evropskými vládami.

Druhá část Deklarace popisuje opatření pro každé z daných práv, která jsou podle signatářů Deklarace obojího pohlaví nezbytné pro uznávání a ochranu práv sexuálních pracovníků a pracovnic v Evropě.

Při koncipovaní Deklarace byly použité následující mezinárodní dohody:

1. Mezinárodní smlouva OSN o občanských a politických právech z r. 1966
2. Mezinárodní smlouva OSN o ekonomických, sociálních a kulturních právech z r. 1966
3. Smlouva OSN o odstranění všech forem diskriminace žen z r.1979
4. Mezinárodní smlouva OSN o ochraně práv osob migrujících za prací a jejich rodinných příslušníků z r. 1990
5. Smlouva OSN vztahující se na status uprchlíků z r. 1951
6. Smlouva ILO – Mezinárodní organizace práce vztahující se na nucenou a nedobrovolnou práci (č. 29) z r. 1930 a Smlouva o odstranění nucené práce (č. 105) z r.1957
7. Smlouva ILO – Mezinárodní organizace práce O svobodě spolčování a ochrana práva zorganizovat úmluvu (č. 87) z r. 1948
8. Smlouva ILO – Mezinárodní Organizace Práce o pracovní migraci (doplňkově předpisy) (č. 143) z r. 1975 [2)]
9. Evropská smlouva o ochraně lidských práv a základních svobod z r. 1950

Mimoto je založena na množství zásadních prohlášení:

10. Všeobecná deklarace lidských práv OSN z r. 1948
11. Deklarace práv a odpovědnosti osob OSN z r. 1999
12. Deklarace OSN o odstranění násilí na ženách z r. 1993
13. Deklarace OSN o základních principech spravedlnosti vůči obětem zločinu a zneužívaní moci z r. 1985
14. Deklarace ILO – Mezinárodní organizace práce - O základních principech a právech v práci z r. 1998
15. Doporučení ILO migrujícím pracovníkům (č. 151) z r. 1975
16. Evropská sociální charta z r. 1961 a 1996
17. Charta základních práv Evropské Unie z r. 2000

Mezinárodní výbor pro práva sexuálních pracovníků a pracovnic v Evropě vybral z těchto dohod ta práva, která jsou ohrožena diskriminačními legislativami a postupy v Evropě. Jsou to:

• právo na život;
• právo na svobodu a bezpečnost;
• právo nebýt držen v otroctví, nucené práci či nevolnictví;
• právo nebýt vystaven mučení, nelidskému či ponižujícímu zacházení;
• právo na ochranu před násilím, fyzickým ublížením, hrozbami a zastrašováním;
• právo na soukromí a ochranu rodinného života, včetně práva na ochranu před svévolným a nezákonným narušováním soukromí, rodiny, domova a korespondence a před útoky na čest a dobrou pověst;
• právo vstoupit do manželského svazku a založit si rodinu;
• právo na svobodu pohybu a pobytu;
• právo opustit kteroukoliv zemi včetně své vlastní a právo vrátit se do vlastní země.
• právo na vyhledání azylu a ochranu před zneuctěním
• právo na stejnou právní ochranu a ochranu proti diskriminaci a jakémukoliv druhu podněcováni diskriminace;
• právo na spravedlivý soudní proces;
• právo na svobodu názoru a projevu;
• právo pracovat, svobodnou volbu povolání a spravedlivé a příznivé pracovní podmínky a ochranu před nezaměstnaností;
• právo na nejvyšší dosažitelnou úroveň fyzického a psychického zdraví;
• právo na pokojné shromaždování a spolčování;
• právo svobodně se organizovat, vytvářet sdružení a být jejich členem/členkou;
• právo každého registrovaného či neregistrovaného migranta obojího pohlaví na informace;
• právo podílet se na kulturním a společenském životě.
• státy jsou povinny bojovat proti předsudkům a jiným vžitým postupům, které jsou založeny na myšlence odové podřazenosti a nadřazenosti anebo na stereotypech rolí mužů a žen.

V Deklaraci se soustředíme na práva, která jsou v Evropě nejvíc ohrožena. Deklarace není výzvou k přiznání zvláštních práv sexuálním pracovníkům a pracovnicím, ale je založena na principu, že poskytovaní sexuálních služeb za peníze není důvodem, aby se těmto osobám odepírala základní práva, která na základě mezinárodního práva náleží všem lidským bytostem.

Solidarita

Rozsáhlý konzultační proces v rámci Evropy, který vedl k prezentaci a schválení Deklarace, sehrál rozhodující roli při vytváření tohoto kolektivního závazku vůči lidským právům ženských, mužských a transgenderových sexuálních pracovníků, včetně migrantů a migrantek. Spojení jedinců a skupin se širokým spektrem různých zkušeností a perspektiv umožnilo „širší pohled“ na význam prosazovaní respektu vůči právům sexuálních pracovníků a pracovnic v Evropě. Sepsáním Deklarace se zdůraznily společné faktory mezi sexuálními pracovníky a pracovnicemi a jinými marginalizovanými skupinami, jejichž práva se ne vždy respektují.

A v neposlední řadě nám Deklarace nám v rámci Evropy umožňuje vytvářet kontakty s ostatními zeměmi světa. I když je Deklarace specifická pro Evropu, poskytuje nám společný jazyk – jazyk lidských práv, jemuž mohou porozumět a sdílet jej všechny země světa.

Využití Deklarace

Informace je mocnou silou. Deklarace je **za prvé** nástrojem podpory sexuálních pracovníků a pracovnic. Zdůrazňováním již existujících práv jim umožňuje obhajovat svá práva se zákonnou mocí a právem na své straně.

Za druhé, Deklarace se má stát měřítkem, podle kterého můžeme posoudit, čeho jsme dosáhli jak pokračujeme a kam nasměrujeme naše budoucí úsilí. Poskytuje základnu pro lobbovaní organizací a skupin za podporu všeobecně uznávaných práv a za obhajobu sexuálních pracovníků a pracovnic v konkrétních případech, v kterých mohou být jejich práva zpochybňována.

Za třetí může sloužit jako návod pro organizace a instituce, které se snaží dosáhnout spravedlivé a nediskriminační principy a postupy.

A nakonec, Deklarace je základním kamenem, z kterého je možno vidět do budoucnosti. Prostřednictvím svých směrnic nám umožňuje posoudit, zda navrhovaná legislativa respektuje nebo znevažuje práva sexuálních pracovníků a pracovnic. Ukládá nám i dlouhodobý cíl – aby veřejnost uznala, že respektovaní lidských práv pro všechny je neodmyslitelnou součástí zdravé společnosti.

Pokud si přejete stát se naším podporovatelem či podporovatelkou nebo můžete podat svědectví o úspěších či neúspěších v prosazování lidských práv pro sexuální pracovníky a pracovnice, prosím kontaktujte Mezinárodní výbor pro práva sexuálních pracovníků a pracovnic v Evropě na této adrese:

declaration@sexworkeurope.org

DEKLARACE PRÁV SEXUÁLNÍCH PRACOVNÍKŮ A PRACOVNIC V EVROPĚ

Úvod

Tato Deklarace byla vytvořena sexuálními pracovníky a pracovnicemi a organizacemi zaměřenými na podporu jejich lidských práv a blahobytu. Deklarace vyjmenovává práva, která podle mezinárodního práva přísluší všem jedincům v Evropě, včetně sexuálních pracovníků a pracovnic.Deklarace dále předepisuje opatřeni a doporučuje postupy, o nichž signatáři obou pohlaví věří, že jsou tím minimem, které je nutné pro respektování a ochranu práv sexuálních pracovníků a pracovnic.Tato práva musí být respektována a chráněna při tvorbě a provádění postupů a programů zaměřených na obchodování s lidmi, nepravidelnou migraci anebo terorizmus.

Deklarace

Všem jedincům v Evropě včetně sexuálních pracovníků a pracovnic náleží podle mezinárodní legislativy níže vyjmenovaní lidská práva. Všechny vlády v Evropě jsou povinny respektovat, chránit a plnit následující:

I..Právo každého na život, svobodu a osobní bezpečnost.

II. Každý má právo na ochranu před svévolným narušováním svého soukromí, rodinného života, domova nebo korespondence a útoky na čest a dobrou pověst.

III. Každý má právo na nejvyšší dosažitelnou úroveň fyzického a psychického zdraví.

IV. Každý má právo na svobodu pohybu a pobytu.

V. Nikdo nesmí být držen v otroctví, nucené práci či nevolnictví.

VI. Každý má právo na stejnou právní ochranu a ochranu před diskriminací a jakýmkoliv druhem podněcování k diskriminaci, založeného na příslušnosti k pohlaví, rase, na jeho občanství, sexuální orientaci atd.

VII. Každý má právo vstoupit do manželského svazku a založit si rodinu.

VIII. Každý má právo na práci, na svobodnou volbu povolaní a spravedlivé a příznivé pracovní podmínky.

IX. Právo na pokojné shromaždovaní a spolčování.

X. Každý má právo opustit kteroukoliv zemi včetně své vlastní a právo vrátit se do vlastní země.

XI. Každý má právo hledat azyl a nikdo nesmí být zneuctíván.

XII. Každý má právo podílet se na kulturním a veřejném životě.

Tato lidská práva jsou zakotvena v mezinárodních dohodách a jednotlivé evropské vlády odsouhlasily jejich dodržování.

Navíc, většina smluv obsahuje protidiskriminační klauzuli, která stanoví, že tato práva by měla platit bez jakékoliv diskriminace založené na příslušnosti k rase, na barvě pleti, pohlaví, jazyku, náboženském vyznání, politických či jiných názorech, na národním nebo společenském původu, na přičlenění k národnostní menšině, na majetku, narození či jiném statusu. A dále, Rada OSN pro lidská práva vyhlásila ve všeobecném komentáři č. 15, že „každé z práv ve Smlouvě musí být garantováno všem bez diskriminace mezi občany státu a cizinci.“

Tato práva se sice vztahují na všechny lidské bytosti, ale zkušenosti sexuálních pracovníků a pracovnic po celé Evropě ukazují, že jednotlivé státy neplní povinnost respektovat, chránit, naplňovat a prosazovat jejich práva založená na rovnosti s ostatními občany.

Tímto vyhlašujeme práva sexuálních pracovníků a pracovnic v Evropě a vyzýváme vlády Evropských zemí, aby je dodržovaly.

I. Život, svoboda a bezpečnost

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo na život, svobodu a bezpečnost včetně určení své vlastní sexuality. Na základě tohoto práva:

1. Nikdo nemá být jinou osobou **nucen poskytovat sexuální služby proti své vůli anebo vykonávat tuto aktivitu za podmínek, s kterými nesouhlasí.**

2.Kondomy jsou podstatné pro bezpečí a ochranu života sexuálních pracovníků a pracovnic; proto by mělo být zabavení kondomů sexuálním pracovníků a pracovnicím zakázáno.

3.Vlády by měly skoncovat s beztrestností neúměrného množství násilí a vražd spáchaných na sexuálních pracovnících a pracovnicích ve všech zemích. Mělo by být zabezpečeno vyšetřování a trestáno zneužívání, jehož se dopouštějí příslušníci donucovacích složek.

II. Soukromí a rodinný život

Sexuální pracovníci a pracovnice musí být chráněni před svévolným narušováním soukromí, rodiny, domova a korespondence a útoky před na čest a dobrou pověst. Na základe tohoto práva:

4. Žádné osobě nesmí být vzato právo zakládat a rozvíjet vztahy3), což se děje označováním partnerů, partnerek a dospělých dětí sexuálních pracovníků a pracovnic za pasáky a pasačky. Je to diskriminační a naznačuje se tím, že sexuálním pracovníkům a pracovnicím není dovoleno mít soukromý a rodinný život a zakládat a rozvíjet vztahy s ostatními lidmi. To může vést k tomu, že jim bude odmítnuto i poskytnutí služeb.

5. Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo rozhodovat o tom, kolik dětí a v jakých věkových intervalech budou mít. Uplatněni v rámci sex-byznysu, ať v minulosti či současnosti není důvodem ke zpochybňování způsobilosti být rodičem a opatrovat vlastní děti.

III. Zdraví

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo na nejvyšší dosažitelnou úroveň fyzického a psychického zdraví, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví, bez ohledu na jejich status migranta. Na základě tohoto práva:

6. Nikdo nesmí být nucen se podrobovat povinným zdravotním prohlídkám a testům na HIV. Všechna vyšetření mají být vykonávána primárně za účelem podpory zdraví a práv postižené osoby.

7. Informace o sexuálním zdraví a výsledcích testu na HIV jsou **důvěrné**.

IV. Svoboda pohybu

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo na svobodu pohybu a pobytu a na základě tohoto práva:

8. Žádná omezení svobody pohybu jednotlivce mezi státy by neměla existovat z důvodu práce v sex-byznysu.

9. Nikdo nesmí být omezován ve svobodě pohybu v rámci států a obcí. Jakákoliv opatření na jakékoliv úrovni, která mají za účel kontrolovat práci v sex-byznysu. právo na svobodu pohybu, včetně svobody opustit a navrátit se na místo pobytu, navštívit rodinu. Sexuálním pracovníkům a pracovnicím nesmí být zamezen přístup ke službám.

V. Ochrana před otroctvím a nucenou prací

Sexuální pracovníci a pracovnice nesmějí být drženi v otroctví, nucené práci nebo nevolnictví a na základě tohoto práva:

10. Měla by se přijmout opatření, která zajistí, aby sexuální pracovníci a pracovnice směli plně využívat svá zaměstnanecká práva, byli o nich informováni a měli otevřený přístup k prostředkům a normám, které umožní zamezit jejich vykořisťování v práci.

11. Měla by se přijmout opatření, která by poskytovala odpovídající pomoc a ochranu obětem nelegálního obchodování s lidmi, nucené práce, otroctví a podobných praktik, a tak plně respektovala jejich lidské práva. Pro zabezpečení efektivního přístupu k soudnictví a právní pomoci, včetně odškodného, by se mělo udělovat povolení k pobytu bez ohledu na ochotu sexuálních pracovníků a pracovnic spolupracovat s donucovacími složkami státu.Oběti nelegálního obchodovaní s lidmi nesmí být v dané zemi navráceny do podmínek, které by vedly k jejich opakovanému obchodování nebo jinému poškozování.

VI. Rovnost před zákonem a ochrana před diskriminací

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo na stejnou právní ochranu, včetně pomoci a ochrany proti diskriminaci i proti jakémukoliv druhu podněcovaní diskriminace a na základě tohoto práva:

12. Pokud sexuální pracovník nebo pracovnice neporušil/a zákon a poskytování sexuálních služeb není protizákonné, donucovací složky nesmí zneužívat svou pravomoc k zastrašování a obtěžování sexuálních pracovníků a pracovnic a k

nepřiměřeným zásahům. Pracovníci a pracovnice donucovacích složek musí respektovat práva obviněných a obžalovaných osob po dobu procesu trestního vyšetřováni nebo vazby bez ohledu na jejich na jejich povolaní sexuálního pracovníka.

13. Státy zodpovídají za vyšetřování, soudní stíhání a odsouzení trestných činů. spáchaných vůči osobách bez ohledu na jejich práci v sex-byznyse či jejich status imigranta. Je třeba přijmout opatření, která zajistí schopnost trestně právního systému reagovat na trestné činy oznámené sexuálními pracovníky a pracovnicemi, včetně výcviku a dohledu nad příslušníky a příslušnicemi represivních složek, prokurátory a soudci. Svědecké výpovědi sexuálních pracovníků a pracovnic v trestním řízení se nesmí zamítat na základě jejich pracovního statusu.

14. Donucovací složky nesmí nikomu svévolně konfiskovat ani ničit jeho legálně nabytý majetek.

Vzhledem k právu na ochranu před diskriminací:

15. Nikdo by neměl být diskreditován v občanských a rodinně právních jednáních na základě práce v sex-byznysu, ať už v současnosti či minulosti.

16. Měla by se přijmout zásadní antidiskriminační opatření na ochranu sexuálních pracovníků a pracovnic a osob závislých, která by se týkala jejich zaměstnání, bydlení, právnických služeb, péče o děti, poskytování zdravotních a sociálních služeb a opatření proti svévolné a nespravedlivé diskriminaci ze strany soukromých pojišťovacích společností.

17. Měl by existovat veřejný a profesionální vzdělávací systém, jehož specifickým předmětem by bylo odstraňovaní diskriminace sexuálních pracovníků a pracovnic.

VII. Manželský svazek a založení rodiny

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo vstoupit do manželského svazku a založit si rodinu a na základě tohoto práva:

18. Práce v sex-byznysu, - v minulosti či současná - by neměla být pro sexuální pracovníky a pracovnice překážkou či znemožněním vybrat si manžela dle své vlastní volby, založit rodinu a vychovávat děti.

19. Vláda by měla zajistit, aby práce v sex-byznysu - v minulosti či současná - nebránila sexuálním pracovníkům a pracovnicím a jejich rodinám využívat zdravotní péči.Vlády by měly rovněž zajistit, aby veřejné autority a zdravotníci nediskriminovali tyto osoby a jejich rodiny a respektovali jejich právo na soukromí a rodinný život.

VIII. Práce a spravedlivé a příznivé pracovní podmínky

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo na práci, svobodnou volbu povolání a spravedlivé a příznivé pracovní podmínky, jakož i na ochranu před nezaměstnaností a na základě tohoto práva:

20. Nedostatečné uznávání práce v sex-byznysu jako pracovní činnosti anebo profese má za následek nepříznivé pracovní podmínky sexuálních pracovníků a pracovnic a to, že je jim odpírán přístup k ochraně, jež poskytuje národní a evropská legislativa o zaměstnanosti.

21. Sexuálním pracovníkům a pracovnicím má být umožněno bez zasahování a nátlaku určit si povahu a podmínky jimi poskytovaných sexuálních služeb.

22. Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo na bezpečné a zdravé pracovní prostředí; přesné a nejnovější poznatky o zdraví a bezpečnosti jim mají být zpřístupněny bez ohledu na to, zda jsou v zaměstnaneckém poměru, anebo samostatně výdělečnými osobami.

Po žádném sexuálním pracovníku nebo pracovnici rovněž nemůže být vyžadována jako podmínka zaměstnání konzumace alkoholu nebo jiných drog.

23. Všechny osoby mají nárok být na pracovišti respektovány, nikdo je nesmí sexuálně obtěžovat. Pracovní místo v sex- byznysu je jako každé jiné pracovní místo a musí v něm být podporován respekt vůči pracovníkům.

24. Sexuální pracovníci a pracovnice mají mít nárok na spravedlivé zaměstnanecké dávky a dávky ze sociálního zabezpečení, včetně nemocenských dávek, mateřské a rodičovské placené dovolené a mohou uplatnit právo na podporu v nezaměstnanosti, jestliže jejich zaměstnání bylo ukončeno nebo se rozhodli odejít z prostituce.

25. Sexuální pracovníci a pracovnice by neměli být diskriminováni tím, že je po nich vyžadováno vyšší nájemné nebo větší platby za takové základní věci, jako je stravování nebo služby na pracovišti jen z toho titulu, že je to v místě, kde poskytují sexuální služby.

26. Žádné osobě nemůže být zamezeno v nástupu do zaměstnání ani být ze zaměstnání propuštěna na základě toho, že byla zaměstnána v sex-byznysu.

IX. Pokojné shromaždování a spolčování

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo na pokojné shromaždování a spolčování a na základe tohoto práva:

27. Práce v sex-byznysu nesmí být považována za omezení schopnosti pracovníků a pracovnic spolupracovat, vytvářet sdruženi a vyjadřovat vlastní názor, zúčastňovat se kolektivního vyjednávání a obhajovat vlastní práva.

X. Odchod a návrat do vlasti

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo opustit kteroukoliv zemi, včetně své vlastní a vrátit se do vlastní země. Na základe tohoto práva:

28. Práce v sex-byznysu nemůže být považována za důvod k omezování osobního práva opustit zemi nebo se vrátit do vlasti. Při návratu do vlasti musí být brán ohled na bezpečnost a jistotu sexuálních pracovníků a pracovnic.

XI. Azyl a právo nebýt opětovně zneuctíván

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo hledat azyl a nesmějí být navráceni do prostředí, kde je s nimi nelidsky a degradujícím způsobem zacházeno anebo jsou mučeni. Na základe tohoto práva:

29. Vlády by měly přijímat odpovídajících opatření, jež by zajistila, že sexuální práce nebude překážkou k získání azylu nebo respektu a úcty.

XII. Veřejná účast

Sexuální pracovníci a pracovnice mají právo účastnit se a podílet na kulturním a společenském živote a na základe tohoto práva:

30. Sexuální pracovníci a pracovnice by spolu s ostatními lidmi měli mít právo podílet se na tvorbě zákonů a pravidel ovlivňujících jejich pracovní podmínky a životní prostředí..

Pozadí vzniku Deklarace práv sexuálních pracovníků a pracovnic v Evropě

Jako odpověď na stále represivnější legislativu, postoje a praxi v Evropě sešla se v r. 2002 malá skupina sexuálních pracovníků a pracovnic a jejich spojenci z řad mužů a žen v Holandsku, aby zorganizovala konferenci, na níž by dostali hlas sexuální pracovníci a pracovnice. Tato malá skupina svolala sexuální pracovníky a pracovnice, pracovníky na projektech určených sexuálním pracovníkům a pracovnicím, dále aktivisty aktivistky bojující za práva sexuálních pracovníků a pracovnic a všechny ostatní příznivce z celé Evropy a vyzvala je, aby se spojili. Byl založen Organizační výbor, jehož většinu tvořili sexuální pracovníci a pracovnice. Byl vytvořen právní subjekt Mezinárodni výbor pro práva sexuálních pracovníků a pracovnic, aby bylo možno získat prostředky a uspořádat konferenci. Výbor rozhodl, že je žádoucí, aby konference nebyla pouze platformou pro hlasy a názory sexuálních pracovníků a pracovnic, ale aby byly vytvořeny nástroje, které budou sexuální pracovníci a pracovnice moci používat při obraně svých práv po celé Evropě, včetně spolupráce s organizacemi zaměřenými na lidská práva, práci a migraci. Jedním z nástrojů, který se výbor rozhodl vytvořit byla

Deklarace práv sexuálních pracovníků a pracovnic v Evropě, vytvořená sexuálními pracovníky a pracovnicemi a experty/expertkami v oblasti lidských práv. Deklarace má ukázat na současné porušovaní práv sexuálních pracovníků a pracovnic v Evropě a prosazovat lidská práva, která jim náleží na základě současné legislativy v Evropě, a také prosadit opatření, která by měly přijmout státy v zájmu respektování, ochrany a naplňování práv sexuálních pracovníků a pracovnic.

Výbor po celý rok konzultoval tuto problematiku se sexuálními pracovníky a pracovnicemi z celé Evropy a mezinárodními experty/expertkami na lidské práva, práci a migraci. Výsledky t těchto konzultací byly shrnuty a získané důkazy byly použity k vytvoření konceptu Deklarace, který měl být dán k posouzení sexuálním pracovníkům a pracovnicím a jejich spojencům na konferenci.

Evropský manifest sexuálních pracovníků a pracovnic byl vypracován a schválen 120 sexuálními pracovníky a pracovnicemi z 26 zemí na Evropské konferenci o sexuální práci, lidských právech, práci a migraci, konané ve dnech 15. a 16. října 2005. Deklarace byla prezentována třetí den konference v Evropském parlamentě, kam byly sexuální pracovníci a pracovnice pozváni Monicou Frassoni, italskou poslankyní Evropského Parlamentu za Greens -European Free Alliance v Evropském parlamentu. Dne 17. října 2005 byla Deklarace schválena a podepsána Vittoriem Angolettim, italským členem Evropského parlamentu z Confederal Group of the European United Left – Nordic Green Left.

Budoucnost

Evropská Deklarace práv sexuálních pracovníků a pracovnic je šířena po celé Evropě prostřednictvím webové stránky www.sexworkeurope.org, na úvod v angličtině. Sexuální pracovníci a pracovnice a členky spřátelených organizací překládají tento dokument postupně do všech evropských jazyků. **Českou verzi** připravilo občanské sdružení **Rozkoš bez rizika.**

Doufáme, že i další lidé podpoří lidská práva sexuálních pracovníků a pracovnic v Evropě a stanou se signatáři a signatářkami Deklarace.

Pro další informace navštivte stránku www.sexworkeurope.org nebo pošlete e-mail na declaration@sexworkeurope.org.

P. O. Box 51319, 1007 EH Amsterdam, the Netherlands

S některými dotazy se můžete obrátit i na nás: rozkos@rozkosbezrizika.cz

---

1) Rezoluci Evropského Parlamentu proti násilí páchanému na ženách z r. 1986, Dok. A2-44/86
2) NB: Článek 2 smlouvy o migrující pracovní sile z r. 1990 definuje migrujícího pracovníka či pracovnici jako kteroukoliv osobu, jež dosud vykovávala, vykonává a bude vykonávat finančně ohodnocenou aktivitu ve státě, jehož on nebo ona nejsou státními příslušníky.
3) V souladu s rozhodnutím Evropského soudu pro lidské práva je součástí práva na soukromí i právo “zakládat a rozvíjet vztahy s ostatními lidmi, zejména v emocionální sféře, což napomáhá rozvoji a naplnění osobnosti.“
In: Judgement of the European Court of Human Rights (1981) 4 EHRR 149

...